NN 6/2021 (22.1.2021.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIB-3145/2018 od 10. prosinca 2020.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Josip Leko, Davorin Mlakar i Miroslav Šumanović, članovi Vijeća, odlučujući o ustavnoj tužbi koju su podnijeli T. O., M. O., C. O., J. O. i S. O., svi iz Z. i zastupani po dr. sc. Sandri Marković, odvjetnici u Zagrebu, na sjednici održanoj 10. prosinca 2020. jednoglasno je donio

ODLUKU

I. Ustavna tužba se usvaja.

II. Utvrđuje se da je u ovršnom postupku koji se u povodu rješenja o ovrsi broj: Ovrs-37/10 od 13. svibnja 2010. vodi kod Općinskog građanskog suda u Zagrebu pod brojem Ovr-8432/2017 podnositeljima grubo povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

III. Općinski građanski sud u Zagrebu dužan je postupiti po rješenjima Županijskog suda u Zagrebu broj: Gžovr-2526/10-2 od 20. svibnja 2013. i broj: Gž Ovr-4276/2014-2 od 27. listopada 2017. i odlučiti o žalbama podnositelja od 26. svibnja 2010. i 27. svibnja 2013. u roku od trideset (30) dana, računajući od prvog idućeg dana nakon objave ove odluke u »Narodnim novinama«.

IV. Danom donošenja ove odluke prestaje važiti rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-IIIB-3145/2018 od 13. rujna 2018.

V. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. T. O., M. O., C. O., J. O. i S. O. (u daljnjem tekstu: podnositelji), svi iz Z. i zastupani po dr. sc. Sandri Marković, odvjetnici u Zagrebu, podnijeli su na temelju članka 63. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) ustavnu tužbu prije iscrpljenja dopuštenog pravnog puta tvrdeći da im se odlukama donesenim u tijeku ovršnog postupka koji se vodi pred Općinskim građanskim sudom u Zagrebu pod brojem Ovr-8432/2017 (ranije broj: Ovrs-37/10), konkretno rješenjem o ovrsi Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: Ovrs-37/10 od 13. svibnja 2010. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje o ovrsi), rješenjem Županijskog suda u Zagrebu broj: Gž Ovr-4276/2014-2 od 27. listopada 2017. (u daljnjem tekstu: osporeno drugostupanjsko rješenje) te zaključkom Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: Ovr-8432/2017-13 od 13. srpnja 2018. (u daljnjem tekstu: osporeni zaključak), grubo krše njihova ustavna prava zajamčena člancima 29. stavkom 1., 34. stavkom 1., 35. i 48. stavkom 1. Ustava, odnosno člancima 6. stavkom 1., 8. i 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija) te člankom 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

2. Podnositelji su uz ustavnu tužbu podnijeli na temelju članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona i prijedlog za odgodu ovrhe koji je prihvaćen rješenjem Ustavnog suda broj: U-IIIB-3145/2018 od 13. rujna 2018. (www.usud.hr) tako što je privremeno, do okončanja postupka pred Ustavnim sudom, odgođeno izvršenje ovdje osporenog rješenja o ovrsi i zaključka.

3. Tijekom ustavnosudskog postupka podnesena je i dopuna ustavne tužbe od 4. rujna 2018.

4. Na temelju članka 69. alineja 2. i 3. Ustavnog zakona, u tijeku ustavnosudskog postupka pribavljeno je očitovanje protivne strane – ovrhovoditelja od 4. lipnja 2019. na dopunjenu ustavnu tužbu podnositelja, u odnosu na navedeno očitovanje i odgovor podnositelja ustavne tužbe od 19. lipnja 2019. za koji je ocijenjeno da ga nije potrebno posebno dostavljati ovrhovoditelju jer se ne iznose novi navodi, te spis Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: Ovr-8432/2017 (ranije broj: Ovrs-37/10).

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

1. Prethodni parnični postupak i ovršna isprava

5. Presudom Općinskog suda u Zagrebu broj: Ps-1440/02 od 14. srpnja 2004. (u daljnjem tekstu: ovršna isprava), koja je postala pravomoćna 28. lipnja 2005. (potvrđujućom presudom Županijskog suda u Zagrebu broj: Gž-2604/05-2 od 28. lipnja 2005.) i ovršna 29. srpnja 2005., naloženo je podnositeljima da isele iz stana u Z., ..., koji se sastoji od 4 sobe, bez kuhinje s nusprostorijama na I. katu, te da stan slobodan od osoba i stvari predaju u posjed tužitelju, trgovačkom društvu Š. K. d.d. za trgovinu i inženjering sa sjedištem u S. Kako tužitelj, sada ovdje ovrhovoditelj, nije bio upisan u zemljišne knjige, ali mu je rješenjem istog suda broj: Z-1857/72 od 16. veljače 1972. dozvoljena uknjižba vlasništva u zemljišne knjige, primjenom pravnog instituta tužbe predmnijevanog vlasnika (publicijanska tužba, članak 166. stavci 1. i 2. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, »Narodne novine« broj 91/96., 68/98., 137/99. – odluka USRH broj: U-I-58/1997 i dr., 22/00. – odluka USRH broj: U-I-1094/1999, 73/00. i 114/01.; u daljnjem tekstu: ZVDSP), prihvaćen je njegov tužbeni zahtjev uz obrazloženje da se podnositelji kao tuženi »u tijeku ovog postupka i usred višekratnih poziva ovog suda nisu očitovali, odnosno ničim nisu dokazali svoj bilo kakav, a po najmanje eventualni pravni osnov za korištenje nekretnine«.

2. Tijek ovršnog postupka i osporeni pojedinačni akti do pokretanja parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom

6. Na temelju navedene ovršne isprave, osporenim rješenjem o ovrsi prihvaćen je prijedlog ovrhovoditelja, Š. K. d.d. sa sjedištem u S., od 29. siječnja 2010., za provedbom ovrhe radi ispražnjenja i predaje u posjed nekretnine (članci 225. – 229. Ovršnog zakona, »Narodne novine« broj 57/96., 29/99., 42/00. odluka i rješenje USRH broj: U-I-510/1996 i dr., 173/03., 194/03. – ispravak, 151/04., 88/05., 121/05. i 67/08.; u daljnjem tekstu: OZ/96), koja će se provesti udaljenjem podnositelja i svih njihovih pokretnih stvari iz predmetnog stana.

7. U žalbi od 26. svibnja 2010. podnositelji su upozorili ovršni sud da se ovrhovoditelj u prethodnom parničnom postupku neistinito predstavljao kao pravni sljednik trgovačkog društva Š. d.d. sa sjedištem u S., Ulica ..., te da je potonje trgovačko društvo, a ne ovrhovoditelj, oduvijek bilo vlasnik spornog stana, što je potvrđeno i njegovom uknjižbom u zemljišnim knjigama 2009. godine pod brojem Z-33448/09.

7.1. Nadalje su obrazložili da su ugovorom o kupoprodaji od 4. srpnja 2009. sklopljenim s upisanim knjižnim vlasnikom, Š. d.d. sa sjedištem u S., i uz suglasnost Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske od 21. rujna 2009., stekli vlasništvo predmetnog stana pa je rješenjem istog suda broj: Z-57125/09 od 18. siječnja 2010. podnositeljima J., C. i S. O. dopuštena predbilježba vlasništva. Stoga su istaknuli da je ovrhovoditelju Š. K. d.d. prestalo pravo tražiti iseljenje podnositelja na temelju predmetne ovršne isprave.

7.2. Slijedom navedenog, tvrdili su na temelju članka 46. stavka 1. točke 3. OZ-a/96 da je ovršna isprava izgubila svoju djelotvornost, na temelju članka 46. stavka 1. točke 7. OZ-a/96 da ovrhovoditelj nije ovlašten tražiti ovrhu protiv ovršenika jer su oni postali vlasnici stana, te na temelju članka 46. stavka 1. točaka 9. i 10. OZ-a/96 da je ovršna tražbina prestala na temelju činjenice koja je nastala nakon donošenja ovršne isprave, a ovršenici je više nisu mogli isticati u parničnom postupku.

8. U odgovoru na žalbu od 18. lipnja 2010. ovrhovoditelj je tvrdio da je kupoprodajni ugovor krivotvoren.

9. Međutim, već 29. prosinca 2010. Š. d.d. sa sjedištem u S. podnio je po svom punomoćniku prigovor treće osobe radi proglašenja ovrhe nedopuštenom u kojem navodi da je on, a ne ovrhovoditelj Š. K. d.d., vlasnik predmetnog stana. Potvrdio je da je stan prodao podnositeljima i da je u obvezi izdati im tabularnu ispravu. Uz prigovor priložio je zemljišnoknjižni izvadak za zk. ul. ... k. o. Z. kojim je dokazao navode prigovora te izvadak iz sudskog registra. Podneskom od 22. travnja 2011. dodatno je tražio i odgodu ovrhe, a tom prijedlogu su se podneskom od 13. listopada 2011. pridružili i podnositelji. Stoga je Š. d.d. sa sjedištem u S. rješenjem ovršnog suda od 28. ožujka 2011. upućen na parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom.

3. Odluka parničnog suda u postupku radi proglašenja ovrhe nedopuštenom

10. Presudom istog suda broj: P-3404/11-14 od 14. svibnja 2013., a koja je postala pravomoćna presudom Županijskog suda u Zagrebu broj: Gž-8954/13-2 od 21. listopada 2014., odbijen je tužbeni zahtjev Š. d.d. sa sjedištem u S. radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, uz sljedeće obrazloženje:

»Sud je uvidom u Kupoprodajni ugovor sklopljen dana 09. ožujka 1971. godine utvrdio da su isti potpisali kao prodavatelj B. Lj. te Š. S. kao kupac te da je predmet tog ugovora bila kupoprodaja stana u Z. koji u naravi predstavlja četverosobni stan sa nusprostorijama koji se nalazi u Z., ...

Sud je izvršio uvid u Historijski izvod iz sudskog registra (list 24-29 spisa), Uvjerenja Istorijskog arhiva S. od 13.11.2008. i 18.12.2007. godine te je iz istih utvrdio da je pravni slijednik tvrtke Š., poduzeća za uvoz-izvoz i unutarnji promet drvom i proizvodima od drveta, S., ... poduzeće pod nazivom Š. d.d. S. Ul. ... Slijedom navedenog ovaj sud nije prihvatio prigovor nedostatka aktivne legitimacije tužitelja

iznesen od strane prvo tuženika u ovoj pravnoj stvari.

Ovdje valja napomenuti da prvo tuženik tijekom postupka dostavio dokument sastavljen po njemu, dakle po Š.-K. d.d. S. iz kojeg proizlazi da predmetni stan nije ušao u temeljni kapital poduzeća Š. d.d. već da je ušao u temeljni kapital društva Š.-K. d.d.

Ovdje valja napomenuti da sud nije prihvatio navedenu ispravu kao dokaz obzirom da ista predstavlja jednostranu ispravu napravljenu od parnične strane koja je materijalno zainteresirana za ishod ovog postupka, dakle radi se o privatnoj ispravi.

S druge strane, sud je utvrdio aktivnu legitimaciju tužitelja temeljem javne isprave dobivene od strane registra nadležnog suda iz zemlje u kojoj i tužitelj i prvo tuženik imaju svoje sjedište te temeljem dokumentacije iz ustanova koje su u Republici B. ovlaštene čuvati arhivsku građu te je stoga sud poklonio vjeru tim ispravama koje i nisu posebno osporene od tuženika tijekom postupka.

Sud je izvršio uvid u ovosudni predmet broj Ovrs-37/10 te je utvrdio da je isti pokrenut po ovrhovoditelju Š.-K. d.d protiv O. T., M., C., J. i S. radi njihovog iseljenja iz stana koji se nalazi u Z., ... na prvom katu te da je ovršni prijedlog postavljen temeljem pravomoćne i ovršne presude ovog suda broj Ps-1440/02 koja je potvrđena presudom Županijskog suda u Zagrebu broj Gž-2604/05 od 28. lipnja 2005. godine.

Nadalje, sud je uvidom u rješenje broj Ovrs-37/2010-11 od 28.03.2011. godine utvrdio da je istim rješenjem treća osoba Š. d.d. iz S., Ulica ... upućena da pokrene parnicu protiv ovrhovoditelja i ovršenika radi proglašenja ovrhe u tom ovršnom predmetu nedopuštenom u roku od 15 dana od dana dostave tog rješenja.

Sud je izvršio uvid u ovosudni predmet broj Z-33448/09 te je utvrdio da je u tom prijedlogu na temelju zahtjeva predlagatelja društva Š. d.d. S. dopušteno na nekretnini u društvenom vlasništvu sa uknjižbom prava korištenja za korist Š. poduzeće za uvoz-izvoz i unutrašnji promet drvom i proizvodima od drveta iz S., ..., a koja se sastoji od četverosobnog stana bez kuhinje sa nusprostorijama u I (prvom) katu ravno kao posebnog dijela zkč.br. ... kuća popisni broj ... i dvorište i 2 zida u ... ulici ... površine 131 čhv ili 471 čm zabilježba promjene naziva društva tako da isto glasi Š. d.d. S., ...

Sud je izvršio uvid u ovosudni predmet broj Z-57125/09 te je utvrdio da je u istom od strane J. O., C. O. i S. O. stavljen prijedlog predbilježbe prava vlasništva temeljem Ugovora o kupoprodaji nekretnine od 04. srpnja 2009. godine, otpravak izvornika Punomoći od 17. lipnja 2009. godine i Suglasnosti na kupoprodajni ugovor Ministarstva pravosuđa od 21.09.2009. godine, za nekretninu – stana koja se sastoji od četverosobnog stana bez kuhinje sa nusprostorijama u I (prvom) katu ravno kao posebnog dijela zkč.br. ... kuća popisni broj ... i dvorište i 2 zida u ... ulici ... površine 131 čhv ili 471 m2 te da je tom prijedlogu rješenjem ovog suda broj Z-57125/09 od 18.01.2010. godine udovoljeno u cijelosti.

Sud je izvršio uvid u ovosudni predmet Z-56585/10 te je utvrdio da je u tom predmetu dana 01.12.2010. godine donijeto rješenje kojim se temeljem ovjerenog Dodatka I. Ugovoru o kupoprodaji nekretnine od 11. listopada 2010., Tabularne izjave od 11. listopada 2010., ovjerenog prijepisa Punomoći od 04. listopada 2010. i isprava koje se nalaze u ovosudnoj zbirci isprava Z-57125/09 dopušta u zk.ul.br. ... k.o. Z. zabilježba opravdanja predbilježbe prava vlasništva upisane na nekretnini u društvenom vlasništvu sa uknjiženim pravom korištenja za korist Š. d.d. S., Ulica ... koja se sastoji od četverosobnog stana bez kuhinje sa nusprostorijama u I (prvom) katu ravno dijelovi kao posebnog dijela zkčbr. ... kuća popisni broj ... i dvorište i 2 zida u ... ulici ... površine 131 čhv ili 471 čm upisane kao zk tijelo A I (jedan) u korist J. O., C. O. i S. O. svi iz Z., ... Naložena je i provedba upisa.

Sud je izvršio uvid u zk izvadak te je utvrdio da je u z.k.ul.br. ..., poduložak 1, K.O. Z. upisano pravo vlasništva četverosobnog stana bez kuhinje sa nusprostorijama u I (prvom) katu ravno, dijelovi kao posebnog dijela z.k.č,br. ... kuća popisni broj ... i dvorište i 2 zida u ... ulici ... površine 131 čhv ili 471 čm upisane kao zk tijelo A I (jedan) u korist J. O., C. O. i S. O. svi iz Z., ...

Zatim sud je izvršio uvid i u Suglasnost na kupoprodajni ugovor sklopljen dana 04.07.2009. godine između Š. d.d. S. kao prodavatelja te J. O., C. O. i S. O. kao kupaca o prodaji nekretnine četverosobnog stana bez kuhinje sa nusprostorijama u I (prvom) katu ravno kao posebnog dijela zkč.br. ... kuća popisni broj ... i dvorište i 2 zida u ... ulici ... te je utvrdio da je istu Suglasnost izdalo Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske te da je potpisano od ministra ...

(...)

Iz svih naprijed provedenih dokaza sud je utvrdio da Š. d.d. iz S., Ulica ... pravni slijednik tvrtke Š., poduzeća za uvoz-izvoz i unutarnji promet drvom i proizvodima od drveta, S., ... te da je navedeno trgovačko društvo dana 09. ožujka 1971. godine kupilo od prodavatelja B. Lj. nekretninu u Z. koja u naravi predstavlja četverosobni stran sa nusprostorijama koji se nalazi u Z., ...

Nadalje, sud je utvrdio da su četvrto do šesto tuženici – J. O., C. O. i S. O. dana 04.07.2009. kupili temeljem kupoprodajnog ugovora, Dodataka I tom ugovoru i Suglasnosti Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske te da su isti upisani kao vlasnici predmetnog četverosobnog stana bez kuhinje sa nusprostorijama u I (prvom) katu ravno kao posebnog dijela zkč.br. ... kuća popisni broj ... i dvorište i 2 zida u ... temeljem rješenja Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj Z-56585/10 dana 18.01.2010. godine.

Nadalje, valja naglasiti da prvo tuženik u parničnom postupku koji je vođen na ovom sudu pod brojem Ps-1440/02 nije tražio utvrđenje da je vlasnik predmetnog stana već je tražio samo iseljenje drugo do šesto tuženika iz istog predstavljajući se kao vlasnik tog stana.

Nakon što je ta presuda potvrđena presudom Gž-2604/05 od 28. lipnja 2005. godine te nakon što je ista postala pravomoćna i ovršna, te proteka više godina vlasnik te nekretnine Š. d.d. je prodao navedeni stan u Z., ... dana 04.07.2009. godine sukladno zakonskim propisima četvrto do šesto tuženicima – J. O., C. O. i S. O.

Time su navedeni postali i zemljišno knjižni vlasnici predmetnog stana.

Obzirom da je uživanje posjeda stana jedno od osnovnih ovlaštenja vlasnika neke stvari to su isti i ovlašteni svoju nekretninu uživati ne treća osoba nema pravo tražiti njihovo iseljenje iz te nekretnine.

Ali, u ovom postupku drugo do šesto tuženici kao ovršenici u ovršnom postupku radi iseljenja Ovrs-37/10 nisu upućeni u parnicu iz razloga što su uložili žalbu protiv rješenja o ovrsi temeljem odredbi čl. 46 st. 1 tč. 9 i 10 Ovršnog zakona pa da ih je sud stoga sukladno odredbi čl. 48 st. 1 Ovršnog zakona uputio u parnicu sukladno odredbi čl. 48 st. 3 Ovršnog zakona.

Iz naprijed citiranog rješenja Ovrs-37/10 od 28.03.2011. godine jasno je vidljivo da je upućena kao treća osoba u parnicu Š. d.d. koja nije niti ovrhovoditelj, a niti ovršenik u tom ovršnom postupku. Stoga je pogrešno pozivanje drugo do šesto tuženika na odredbe čl. 46 i 48 Ovršnog zakona.

Slijedom navedenog ovdje treba primijeniti odredbu čl. 55 st. 1 Ovršnog zakona koji određuje da osoba koja tvrdi da u pogledu predmeta ovrhe ima takvo pravo koje sprječava ovrhu može podnijeti prigovor protiv ovrhe tražeći da se ovrha na tom predmetu proglasi nedopuštenom.

To je sud i napravio donošenjem naprijed navedenog rješenja Ovrs-37/10 od 28.03.2011. godine, ali kako je sud utvrdio da je predmetni stan u nije u vlasništvu ovdje tužitelja već je temeljem rješenja Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj Z-56585/10 dana 18.01.2010. godine postao zemljišno knjižno vlasništvo J. O., C. O. i S. O. koji su dana 04.07.2009. godine sklopili kao kupci kupoprodajni ugovor za predmetni stan, što je sve bilo prije podnošenja tužbe u ovom predmetu dana 20.04.2011. godine, to je jasno da ne postoji neko pravo treće osobe – Š. d.d. vezano uz predmetni stan zbog kojeg bi isti imao pravo tražiti proglašenje ovrhe nedopuštenom sukladno odredbi čl. 55 st. 1 Ovršnog zakona.

Naime, iz naprijed izloženog jasno je da Š. d.d. nema, a niti tvrdi da ima neko pravo vezano uz predmetni stan, a koje bi mogao štititi zahtjevom za proglašenjem ovrhe nedopuštenom!

Slijedom navedenog sud je odbio tužbeni zahtjev tužitelja u cijelosti kao neosnovan.«

4. Tijek ovršnog postupka i osporeni pojedinačni akti nakon parnice radi proglašenja ovrhe nedopuštenom

11. Podnositelji su 27. svibnja 2013. podnijeli žalbu nakon proteka roka protiv rješenja o ovrsi koja je bila utemeljena na novim okolnostima.

11.1. Obavijestili su ovršni sud da su od podnošenja ranije žalbe od 26. svibnja 2010. opravdali predbilježbu prava vlasništva i da su sada upisani kao bezuvjetni knjižni vlasnici, pa stoga što je prestao biti knjižnim vlasnikom, tužbeni zahtjev Š. d.d. sa sjedištem u S. radi proglašenja ovrhe nedopuštenom odbijen je tada još uvijek nepravomoćnom presudom istog suda broj: P-3404/11-14 od 14. svibnja 2013.

11.2. Stoga su se ponovo pozvali na članak 46. stavak 1. točke 3., 7., 9. i 10. OZ-a/96 i predložili da se rješenje o ovrsi preinači i prijedlog za ovrhu odbije. Uz žalbu nakon proteka roka priložili su različite isprave, uključujući i javne isprave, te pozvali ovršni sud da na temelju javnih isprava neposredno u ovršnom postupku odluči o njihovim prigovorima.

12. O prvoj žalbi podnositelja od 26. svibnja 2010. podnesenoj protiv osporenog rješenja o ovrsi odlučeno je tek rješenjem Županijskog suda u Zagrebu broj: Gžovr-2526/10-2 od 20. svibnja 2013. tako što je žalba odbijena uz sljedeće obrazloženje:

»Naime, iz tih navoda ne proizlazi da je ovršna isprava ukinuta, poništena, preinačena ili na drugi način stavljena izvan snage, odnosno izgubila svoju djelotvornost ili da je bez učinka, pa nije ostvaren navedeni žalbeni razlog.

Nisu od značaja niti navodi u odnosu na žalbene razloge iz čl. 46. st. 1. toč. 7., 9. i 10. OZ, jer se radi istih žalitelji trebaju uputiti na pokretanje parnice, prema odredbama čl. 48. st. 1. i 3. OZ.«

12.1. Uz rješenje dostavljen je i remisorni dopis broj: Gžovr-2526/10-3 od 20. svibnja 2013. u kojem sudac pojedinac drugostupanjskog suda upućuje prvostupanjski sud da je u pogledu prigovora iz članka 46. stavka 1. točaka 7., 9. i 10. OZ-a/96 potrebno postupiti sukladno članku 48. stavcima 1. i 3. OZ-a/96.

13. Nakon navedenog rješenja drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud donio je rješenje broj: Ovrs-37/10-21 od 31. ožujka 2014. kojim je, nakon uvida u priloženu dokumentaciju, odnosno ugovore o kupoprodaji kojima je Š. d.d. sa sjedištem u S. stekao vlasništvo predmetnog stana i potom ga otuđio podnositeljima, povijesni izvadak iz sudskog registra za navedeno trgovačko društvo, suglasnost Ministarstva pravosuđa, nepravomoćnu presudu istog suda broj: P-3404/11-14 od 14. svibnja 2013. i zemljišnoknjižni izvadak, ukinuo ovdje osporeno rješenje o ovrsi i sve provedene radnje u postupku te odbacio prijedlog za ovrhu uz sljedeće obrazloženje:

»Temeljem članka 30. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ... propisano je da je pravo vlasništva stvarno pravo na određenoj stvari, koje ovlašćuje svog nositelja da s tom stvari i koristima od nje čini što ga je volja, te svakog drugog isključiti, ako nije protivno tuđim pravima ili zakonskim ograničenjima.

U konkretnom slučaju ovrhovoditelj je svoje pravo temeljio na ovršnoj ispravi – presudi ovog suda koja je donesena temelje činjenica koje su postojale u vrijeme odlučivanja, odnosno ista je donesena uz obrazloženje da tuženici – ovdje ovršenici, nisu ničim dokazali bilo kakav, pravni temelj za korištenje stana koji je ovdje predmet ovrhe, te je sud u parničnom postupku prihvatio navode tužitelja, ovdje ovrhovoditelja i u cijelosti usvojio tužbeni zahtjev na predaju predmetnog stana u posjed tužitelju-ovrhovoditelju.

Sud je uvidom u ... dostavljenu dokumentaciju utvrdio kako su III-V ovršenici u trenutku podnošenja prijedloga bili samo predbilježeni vlasnici predmetnog stana, no isti su tijekom postupka opravdali svoju predbilježbu i postali zemljišnoknjižni vlasnici stana koji je predmet ovrhe, te da su takve okolnosti postojale u vrijeme donošenja ovršne isprave, pa i u vrijeme podnošenja prijedloga za

ovrhu, rješenje o ovrsi ne bi niti bilo doneseno.

Slijedom navedenog, sud je temeljem čl. 47. st. 1. OZ-a usvojio žalbu ovršenika, ukinuo doneseno rješenje o ovrsi, te ovršni prijedlog odbacio ...«

14. Na navedeno rješenje ovrhovoditelj je podnio žalbu ponovo tvrdeći da je ugovor o kupoprodaji kojim su podnositelji stekli vlasništvo krivotvoren, premda je ranije tijekom postupka prodavatelj iz tog ugovora i knjižni prednik podnositelja, Š. d.d. sa sjedištem u S., potvrdio valjanost tog ugovora i pokrenuo parnični postupak radi proglašenja ovrhe nedopuštenom protiv ovrhovoditelja. Također je osporio vlasništvo Š. d.d. sa sjedištem u S. navodeći da bi navodno predmetni stan ušao u temeljni kapital Š. K. d.d. sa sjedištem u S., a za to nije priložio nikakve dokaze, već je priložio presudu istog suda broj: P-3404/11-14 od 14. svibnja 2013. kojom je utvrđeno upravo suprotno, odnosno da je knjižni prednik podnositelja dokazao niz stjecanja vlasništva i pravno sljedništvo u odnosu na svoje pravne prednike.

15. Unatoč navedenom, žalba je prihvaćena ovdje osporenim drugostupanjskim rješenjem te je rješenje prvostupanjskog ovršnog suda broj: Ovrs-37/10-21 od 31. ožujka 2014. ukinuto i predmet vraćen na ponovni postupak uz sljedeće obrazloženje:

»Donoseći pobijanu odluku, s navedenim obrazloženjem, sud prvog stupnja je počinio bitnu povredu odredaba ovršnog postupka iz čl. 354. st. 2. toč. 11. ZPP, na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti ... jer su nejasni razlozi za njegovo donošenje.

(...)

Iz obrazloženja nije jasno koje to žalbene razloge sud ima u vidu donoseći pobijanu odluku, a koji razlozi su kao osnov za podnošenje žalbe nakon proteka roka, navedeni u odredbama čl. 46. st. 1. toč. 7. i toč. 9.-11- OZ, i na temelju čega zaključuje da se takvi (neodređeni) razlozi nisu mogli iz opravdanih razloga istaknuti već u roku za žalbu protiv rješenja o ovrsi, a koje pretpostavke su propisane odredbom čl. 49. st. 1. OZ. U vezi s tim, nejasno je zašto je, kao osnov za donošenje pobijanog rješenja, odlučna činjenica zemljišnoknjižnog stanja, obzirom da se po izreci ovršne isprave (list 3-4 spisa) nalaže svim ovdje ovršenicima iseljenje iz predmetnog stana i njegova predaja u posjed ovdje ovrhovoditelju (...)

Isto tako, nejasno je zašto se pobijano rješenje donosi u odnosu na sve ovršenike, a uz obrazloženje da su III-V. ovršenici upisom u zemljišnu knjigu stekli pravo na predmetnom stanu, koje je (po nejasnom stavu prvostupanjskog suda) osnov za odluku o ukidanju rješenja o ovrsi od 13. svibnja 2010. godine u cijelosti, i odbacivanje prijedloga za ovrhu od 29. listopada 2010.

Radi svega izloženog, za sada se ne može ispitati pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja, pa je stoga žalbu valjalo uvažiti, ukinuti prvostupanjsko rješenje i predmet vratiti ... na ponovan postupak ...

U ponovljenom postupku prvostupanjski sud će otkloniti bitnu povredu odredaba ovršnog postupka u gore izloženom smislu te će potom, uz pravilnu primjenu materijalnog prava iz navedenih odredaba OZ, donijeti novu, pravilnu i zakonitu odluku.«

16. Međutim, umjesto da postupi po ukidnoj uputi drugostupanjskog suda i ponovo razmotri žalbu podnositelja nakon proteka roka te donese novu odluku o toj žalbi uz navođenje odlučnih razloga i materijalnih odredaba OZ-a/96, prvostupanjski ovršni sud u daljnjem tijeku postupka dodjeljuje predmet u rad novom sucu koji zaključcima od 5. prosinca 2017. i 11. siječnja 2018. poziva stranke da se očituju o daljnjim dispozicijama u predmetu, pa je ovrhovoditelj podneskom od 20. prosinca 2017. predložio da se postupi po rješenju o ovrsi i što žurnije provede ovrha, dok su podnositelji podneskom od 21. prosinca 2017. predložili da ih se nastavno na prigovore iz žalbe nakon proteka roka uputi na parnicu radi proglašenja ovrhe nedopuštenom i odgodi ovrha do okončanja parničnog postupka.

17. U daljnjem tijeku postupka, sve do donošenja ovdje osporenog zaključka o provedbi rješenja o ovrsi, ovršni je sud donio nekoliko zaključaka kojima je nastojao pribaviti osobni identifikacijski broj podnositelja, posljednji takav donesen je 16. svibnja 2018. U tom razdoblju ovršni sud nije postupio po uputi iz ovdje osporenog drugostupanjskog rješenja te nije ponovo odlučio o žalbi nakon proteka roka od 27. svibnja 2013., a nije odlučio ni o prijedlogu podnositelja od 21. prosinca 2017. da ih se uputi na parnicu.

18. Umjesto navedenog, ovdje osporenim zaključkom zakazao je ročište za iseljenje podnositelja za 9. listopada 2018. u 10 sati, nakon čega su se podnositelji obratili Ustavnom sudu.

5. Zemljišnoknjižno stanje u času podnošenja ustavne tužbe

19. Iz zemljišnoknjižnog izvatka priloženog uz ustavnu tužbu te izvadaka dostavljenih tijekom ovršnog postupka za zk. ul. ... k.o. Z. proizlazi da su O. J., O. C. i O. S. upisani kao vlasnici, svaki u 1/3 dijela, četverosobnog stana bez kuhinje s nusprostorijama u I (prvom) katu ravno, koji dio je neodvojivo povezan s odgovarajućim suvlasničkim dijelom cijele nekretnine, a koji se nalazi u stambenoj zgradi ... izgrađenoj na k.č.br. ... k.o. Z.

19.1. Podatci o stjecanju prava vlasništva i zemljišnoknjižnim upisima provedenim za korist podnositelja u zemljišnim knjigama navedeni su u obrazloženju pravomoćne presude Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: P-3404/11-14 od 14. svibnja 2013. (vidi točku 10. obrazloženja ove odluke).

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

1. Ustavna tužba